

PROTOKOLL

FRA ÅRSMØTE I TYR 2016

Scandic Ringsaker, 16-17 mars

ÅPNING AV MØTET:

Ordfører Hallstein Flesland ønsket velkommen til Hamar og årsmøte i TYR og informerte om programmet for dagen, med ønske om et godt årsmøte.

Thomas Breen fra Hedmark Fylkeskommune ønsker velkommen til Hamar. Else Engen, leder i TYR Innlandet ønsker velkommen til denne regionen.

Sak 1. Innkalling og godkjenning av sakliste

Ordfører presenterte forslag til organisering av årsmøte og program slik der framgår av årsmeldingen side 2, samt i tråd med forretningsorden som vedlagt i årsmøtemappen.

Ordfører ba om årsmøte sin tilslutning om at årsmøte lot varaordfører delta under ledelse av årsmøte, og at ordfører og varaordfører delte på oppgavene under årsmøte.

Ordfører ba om årsmøtets tilslutning til at årsmøtet kan gjennomføres som et åpent møte

Opprop: Deltakere i årsmøte med utsendinger, styre, kontrollkomité, valgkomité, gjester og presse, derav 47 stemmeberettigede.

Innkalling og sakliste opp til votering

Vedtak:

Innkalling og sakliste enstemmig godkjent.

Sak 2. Valg av to representanter til å skrive under protokollen

Forslag: Merethe Skarland Mørk og Øystein Finsrud

Vedtak

Årsmøte sluttet seg til forslaget, og foreslåtte utsendinger til å underskrive protokollen ble valgt ved akklamasjon.

Sak 3. Styrets melding for 2014

Styreleder Leif Helge Kongshaugs tale

«Ikke nok å vite, men også anvende, Ikke nok å ville, men også gjøre» etter Goethe

Dette sitatet har mange adressater

- til oss som bønder, med fokus på kunnskap og anvende den for å bli bedre.
- til faglaga, beslutningstakere i embetsverk og politikere

det er ikke nok å ville, men å foreta seg noe som styrker den spesialiserte storfekjøttproduksjonen. TYR er en ung organisasjon som vokser seg sterkere, en organisasjon som representere en soloppgangsnæring. Vi blir hørt og tatt hensyn til. Derfor er det nå og viktig å minne hvert enkelt

medlem, raselag og fylkeslag om den enkeltes ansvar for å ta opp saker på en saklig og moden måte. Vi er nå en organisasjon som jobber etter vedtatte regler, styrende dokumenter, målformuleringer og strategier hvordan vi når de overordna målene på kort og lang sikt. Ros både til styret og administrasjonen for at dette nå er på plass.

Når nå TYR representerer de gode argumenter for økt norsk matproduksjon gjennom vår virksomhet oppleves det og som noen ganger at det er noen tunge skyer som solen skal bryte gjennom.

TYR som organisasjon må si ifra når rammebetingelser og nødvendige tiltak uteblir. Uten kamp vinnes ei heller noe slag.

TYR har ansvaret for norsk kjøttfeavl og er i tillegg en interesseorganisasjon.

Avlsarbeidet har en fin utvikling, og etter oppfordring fra TYR om at hver rase må finne sin definerte rolle begynner nå dette å komme på plass.

Enda sterkere fokus på grovfôrkapasitet og fôrutnyttelse vil bli enda viktigere framover.

Vi blir og mer robust som avlsorganisasjon når vi nå og har fått på plass egen avlsforsker og økning i antall aktive avlsbesetninger er et viktig virkemiddel for å styrke norsk kjøttfeavl. Det er derfor gledelig at vi nå og får på plass en rådgiver som skal jobbe primært opp mot disse besetningene. Å eksportere semin av Charolais og Limousin til Frankrike, Sverige og Danmark skal vi og ta som ære for norsk kjøttfeavl er på rett vei. Likeens eksport av embryo av norsk Angus til Island.

Finansieringen av norsk kjøttfeavl gjennom økt felleskapsfinansiering er en jobb vi jobber kontinuerlig med selv om vi har de siste årene fått økte midler må vi fortsatt jobbe aktivt for at dette øker. Framgang for norsk kjøttfeavl kommer alle storfebønder til gode, derfor kan ikke et fåtall av ammekubønder ta denne regningen alene.

I dette bildet er det og viktig, som styret foreslår at medlemskontingenten og øker.

Framover er det en prioritert oppgave for TYR at og vi forankrer arbeidet med den spesialiserte storfekjøttproduksjonen lokalt. Her har fylkeslagene en spesiell rolle. Oppfordring og kanskje og informasjon om denne grasbaserte produksjonen har noen andre forutsetninger enn for eksempel melkeproduksjon. Inntekten fra ammekua kommer bare fra kalven, og derfor må være og andre virkemiddel som er nødvendig for å øke inntektene.

En samlet norsk landbrukspolitikk uten å ta den spesialiserte storfekjøttproduksjonen på alvor er en forutsetning for at vi skal lykkes med økt selvforsyningsgrad av norsk storfekjøtt.

Utviklingen som vi nå ser med import av over 22 tusen tonn med storfekjøtt har TYR advart mot ville skje. Ikke enkelt å spå om framtiden, men den utviklingen vi har sett knyttet til spesialisering i norsk storfehold vil etter vår mening fortsette.

Det kreves et skikkelig økonomisk løft om vi skal lykkes med å skaffe fire /fem tusen nye mordyr årlig. TYR skal og være en raus organisasjon, vi ønsker hver nye ammeku velkommen uansett hvor den måtte komme, enten som nr. 3 i en besetning eller som 15,50 eller 100. Vi trenger hver eneste en. Vi har behov for ammekua som tilleggsnæring på melkebruket, sauebruket eller i andre kombinasjoner. Ammekunæringen må og gis rom for framtidsrettede investeringer. Det må stimuleres til mangfold og ulike løsninger, men det det må og gis rom til å forsvare moderne og framtidsrettede løsninger.

Det blir av noen advart mot at økningen i ammekua kommer der den helst ikke skulle komme? For TYR er der viktig å signalisere at det er bedre med økt norsk storfekjøttproduksjon som skal dekke det norske markedet, enn at norske forbrukere skal være nødt til å kjøpe biff fra Argentina.

For oss er det viktig at vi ser på mulighetene og ikke fokuserer på begrensningene. Selv om ikke alle har samme muligheter så er det viktig at de som ser mulighetene det får lov til å gjøre utvikle mulighetene,

ellers som en tidligere næringsjef sa det: det treng ikke å gå bra om ideen er aldri så god om ikke personen er den rette, men selv om ideen er skral kan det likevel gå bra om personen er den rette.

Forenklingsutvalget har lagt fram sine ulike modeller. Forenkling vil som regel føre til at noen taper. Derfor er budskapet at skal det forenkles så må det friske midler til for de som berøres. Hvis ei ku er ei ku i likhet med Sylvis en sau er en sau, så må det grovt over 200 ekstra millioner til hvis ikke noen skal tape. Det er muligheter innenfor dagens ramme på vel 14 milliarder.

Det inngås nye bilaterale avtaler mellom land og grupper av land. Dette er som en konsekvens av at ikke det blir forpliktende avtaler i WTO. Norge vil og bli berørt og derfor er WTO bedre for land som Norge. Det er og fokus på klima og «grønn skattekommisjon».

Alle skal ta klima på alvor, men å løse klimautfordringer i verden med å begrense matproduksjon i verden, er vel det samme som å si at noen av en økende verdensbefolkning må legge seg sulten hver kveld. Er dette veien å gå, når vi vet at verdens matproduksjon står for mindre enn 15 % av verdens klimagassutslipp. Forslagene som er kommet er meningsløst når en ser at det i det planlegges å selge mer en 400 tusen flere flyreiser i år enn året før.

Er derfor glad for at en tverrfaglig gruppe der og også miljøfagfolk er representert, har konkludert med at en særnorsk avgift på rødt kjøtt vil ikke redusere klimagassutslippene.

I innlegget mitt har jeg illustrert at vår næring er en soloppgangsnæring. Har vært innom en del type skyer som av og til stenger for solen, men sola er på vei og oppover – også over fjellene.

« Fjell lyt du yver skal du koma lenger» sa Ola H Hauge. TYR lytter til Olav H Hauge og med følgende bønn til Jon Georg Dale, inspirert av Jon D. Rockefeller jr, og litt omsatt blir det.

TYR forventer ikke av regjeringen at alle som driver med ammeku skal leve av det, men at det gis mulighet til å leve av det.

Godt årsmøte.

Sak 4. TYRs årsmelding og regnskap for 2015

v/daglig leder.

Takk til styreleder for en god tale, som en forventer det blir en god debatt på i årsmøte.

Oppdraget som jeg fikk i 2012 var:

- vurder og komme med tiltak som styrker organisasjonen organisatorisk og økonomisk.
- jobbe for at større andel av økt tilskudd til kjøttfeavl
- se om tidligere vedtak i årsmøte og styre er blitt fulgt opp og etterlevd.
- komme med forslag til tiltak som gjør TYR til en organisasjon som alle bør ha et forhold til og ønsker å samarbeide med.
- økt seminsalg og andre tiltak som gjør oss i stand til å møte framtidige behov for våre medlemmer.

Konklusjon ble fort at her var det bare muligheter, dersom vi jobbet sammen og hadde gode nok styringssystemer. Derfor ble målstyring et nøkkelbegrep.

Videre ble en revidering av TYR strategiplan TYR 2020 et viktig bidrag for å konkretisere målsetningene bedre. Definere hovedmål/arbeidsmål for ammekuproduksjonen som fortsatt er; ammekua sin rolle i norsk storfekjøttproduksjon. Fokus på løsninger som styrker TYR som organisasjon og avklare roller intern i organisasjonen. Økt seminsalg.

Mye av dette er nå på plass, og det var en milepæl for organisasjonen da kjøttfe ble tilgjengelig i Geno avlsplan. Vesentlig økte tilskudd fra OR og Ja midler har vært nødvendig for å styrke organisasjonen

administrativt. Revidering av avlsplaner med tilhørende dokumenter, samt økt fokus aktive avlsbesetninger er viktig for utvikling av norsk kjøttfeavl.

Både de kortsiktige og langsiktige målene er i godt gjenge og organisasjonen framstår nå som mer samtlende med klare målsetninger.

Driftsåret 2015 må sies å være et godt driftsår.

Styrking av økonomien, og gjennomføring av arbeidsprogrammet har vært viktig, og det er derfor gledelig at vi nå i 2016 har finansiert egen rådgiver som primært skal jobbe opp mot avlsbesetningene. Rollen til fylkeslagene har vært tema i året som har gått, og det ledersamlingen 2015 ble arrangert i samarbeid med et av fylkeslagene.

Utsendelse av nyhetsbrev til alle medlemmer som vi har mailadresse til er en del av arbeidet knyttet til å gi god informasjon til våre medlemmer i tillegg til 5 utgaver av TYRmagasinet.

Det jobbes videre med å utvikle nettsiden knyttet til medlemsinformasjon.

Medlemsutviklingen er positiv og det er viktig at fylkeslagene er aktiv i oppfølging av nye medlemmer.

Bevisstgjøring av ammekua sin rolle i den grovførbaserte produksjonen er viktige tema i året som var og var en del av TYRs krav i jordbruksoppgjøret.

Avlsarbeidet i TYR skal være faktabasert, og det jobbes aktivt med hvordan kjøttfeavlen skal drives framover. Den spesialiserte storfekjøttproduksjonen har som målsetning å produsere på norske ressurser, og derfor bør bruk av norsk semin inngå i dette målet. Import skal primært for å styrke det norsk avlsarbeidet.

Regnskap 2015.

Sum driftsinntekter er på i alt kr 19 295 508 som er en økning på i alt kr 2 216 018. -

Årsaken til endringen mellom årene er i hovedsak økte inntekter fra semin og salg av okser på Staur samt økte medlemsinntekter.

Sum kostnader har økt i alt kr 1 792 862.-

Årsaken til endring mellom år i hovedsak økt kostnader DNA analyse, kjøp av okser på Staur, økte honorarer og lønnskostnader.

Årets driftsresultat viser et overskudd på kr 920 673 før finansposter.

Finansinntekter utgjør for året kr. 34 437.-

Årets resultat er kr. 955.111. – som forslås avsatt til annen egen kapital

Revisor Knut Sveen fra Sandberg Revisjon gjennomgikk revisors beretning.

Elisabeth Haugarne fra kontrollkomiteen gjennomgikk deres årsrapport, med slike konklusjon:

Komiteen ser at det meste peker i positiv retning. Økonomien er positiv, simalaget går opp, eksport av både semin og embryo, antall aktive avlsbesetninger øker. Det viser at det jobben som gjøres i administrasjon, styre, rase og fylkeslag og hos den enkelte medlem nå begynner å børe frukter.

Totalt sett, ut i fra den framlagte dokumentasjonen, så er kontrollkomiteen av den oppfatning at styrets arbeid har blitt utført i tråd med lover, forskrifter, vedtekter, årsmøte og styrevedtak.

Utdrag fra debatt om årsmelding og regnskap.

- ✓ Det ble kom en del spørsmål knyttet til fjorårets jordbruksoppgjør og styreleders synlighet i den forbindelse.
- ✓ Kontrollkomiteen bør avsette tid til å fysiske møter, og det bør dens instruks bør sees på.
- ✓ Kommentar til økte kostnader knyttet til diversepost og reiser i forhold til året før.

- ✓ Hva er gjort av styret og administrasjonen knyttet til reduksjon utbetaling av produksjonstilskudd?
- ✓ Hvorfor er det sendt brev til LMD knyttet til knyttet til distriktstilskudd uten at dette er sendt på høring.

Svar fra styreleder:

TYR var temmelig frustrert over faglig sitt krav i forhold til den spesielle storfekjøttproduksjonen. Derfor ble det og sendt ut en pressemelding når kravet ble kjent der vi uttrykte vår misnøye. Samtidig er det viktig at landbruksnæringen står samlet. TYR skal si ifra når vi mener at kravene ikke står i forhold til situasjonen.

Brev som det henvises til er innspill til det kommende jordbruksmelding, og det påpeking knyttet til at endringer i f.eks. distriktstilskudd må utredes før en gjennomfører endringer.

Forslag om å se på vedtekter til kontrollkomiteen må det jobbes med fram til neste årsmøte.

Svar fra daglig leder:

Økte kostnader knyttet til diverseposter i regnskapet har sammenheng med at TYR tok over driften av teststasjonen på Staur fra 1. januar 2015.

Økte reisekostnader er som en konsekvens av at årsmøte vedtok i 2014 at alle som representerer TYR skal ha kostnader dekket, slik som ledersamlinger, årsmøte, uttak av okser til test etc.

Ordfører ønsker at årsmelding og regnskap tas opp til votering under et med forslag om at vi setter årsmelding først til godkjenning å så regnskap.

Forslag om endringer av instruksen til kontrollkomiteen tas senere når vi skal behandle instruksen

Årsmelding opp til votering

Regnskap opp til votering

Vedtak: Årsmelding og regnskap for 2015 enstemmig vedtatt.

Formelle årsmøte dag 1. slutt

Fagforedrag og diskusjoner.

Tema:

Produksjon av storfekjøttproduksjon på norske ressurser sett i lys av nasjonale og internasjonale klimaspørsmål

Statsråd Jon Georg Dale holdt innledningsforedrag der vi refererer

- Arbeidstida går ut på å håndtere utfordringene i landbruket?
- Hva er suksesskriteriene vi lykkes med over tid?
- Norsk mat er trygg og holder høy kvalitet. Dette kommer ikke av seg selv, men av systematisk avl blant de norske bøndene. Avler vekk sykdom i stedet for å medisineren den vekk. Lav antibiotika bruk gir et kjempe potensiale, viktig for forbrukeren. Bevisste forbrukere, ønsker å kjøpe norsk.
- Ulike forbrukere, noen er interessert i pris andre i andre ting.
- Ny teknologi – melkerobot, sprøyting av arealer. Innovasjonsevne som er underkommunisert.
- Innovativt industri, leter etter nye markeder og produkter.

- Fokus på den grønne utvikling. Potensiale for landbruksnæringen, skogbruk og havbruk har aldri vært mer aktuell enn nå, i skiftet mellom oljeøkonomi til grønn økonomi. Derfor er det grønne skiftet viktig. Økt verdiskaping ift de forutsetninger vi har.
- Stort potensiale, men må stille rett diagnose. Punkt 1, de som tror at husdyr er den store klimaverstingen tar feil. Blir ikke mindre klimautslipp ved å flytte dyrene til Sverige. Norge er et grasland. Potensialet for beitenæringne ligger i å øke forståelse for at man kan sende dyr ut for å pusse beiter i stedet for å sende mennesker med maskiner til å gjøre det samme.
- Hva innebærer økt matproduksjon? Hvordan skal vi øke matproduksjonen dersom ingen av de som produserer mat skal få produsere mer enn de gjør i dag?
- Utfordringer – svikt i kyllingproduksjon grunnet narasinspørsmål. Krevende tider for dem som står i det selv om det snart er i balanse igjen. Melk er stort sett i balanse. Underbalanse på egenprodusert storfekjøtt. Produserer 15 000 tonn mindre enn vi trenger.
- Når vi får husdyrene våre til å produsere mat får vi også pleid og kulturlandskapet.
- Forskning og utvikling for å lage øke norske proteinkilder til husdyrfôr. Skal vi ta inn over oss at kraftfôrproduksjon er en sentral del av husdyrproduksjon.
- Flere husdyr/storfe på beite nå enn for 10 år siden. Blant annet pga beitekrav.
- Landbruket selv har tatt ansvar for å skille seg ut, f.eks. avl kontra medisin.
- Om 30 år vil de minste være noe større enn de minste i dag, akkurat som de minste i dag er større enn de minste for 30 år siden. Det må være økonomi i bunnen, ingen som driver med matproduksjon på dugnad. Målsetning om å få markedsbalanse i storfekjøttproduksjonen.
- Må være konkurransedyktige, være gode på det vi er best på, ta vare på de norske verdiene men ikke være redd for endring. Frykten for endring er det eneste som kan stoppe oss. Vilje til endring utløser nye markedspotensialer.
- Bevisste forbrukere. Flere som bor i byene, større avstand til matproduksjonen. Forbrukere søker nå mot informasjon av egeninteresse – potensial for norsk landbruk. Større fokus på hva man putter i kroppen, informasjon om dyret, hvor det kommer fra og hvordan det er tilberedt.
- Historisk er det tradisjon at norske bruk skal overleveres til neste generasjon i bedre stand enn man overtok den selv.

Spørsmål og kommentarer til statsråden

- Hvordan oppretthold distriktslandbruket når vi ser at det er i distriktene der at produksjonen går ned? Er sonet tillegg en av virkemidlene som må endres ??
- Stor entusiasme i ammekunæringen men det er økonomiske krevende å komme i gang. Hva kan sentrale myndigheter bidra med.
- Kvalitetstillegg kom for et par år siden. Viktig at dette forsterkes slik at kvalitet prioriteres..
- Beite er avgjørende for Norge og ikke bare bønder, men like mye for å selge turist Norge.
- Det skjer en strukturendring i jordbruket, er dette noe som statsråden kommer til å fortsette?
- Fint at det jobbes med å få tilgang på alternative proteinkilder, men basis for norsk storfehold må være gras og økt utnyttelse av beite.
- Hvordan kan vi holde våre beitedyr inne og rovdyra ute?

Svar fra statsråden.

Her var det mange gode spørsmål og kommentarer men kan gi slike tilbakemeldinger.

- Ber om forståelse for at vi ikke kan komme inn på konkrete saker knyttet til det som blir forhandlet om i jordbruksoppgjøret.

- Mange synder med å forstå Norge som noe annet enn det det er, ref dokumentaren «framtidbonden» på NRK. Kan ikke sammenligne Norge og Sveits.
- Vi må tilpasse produksjonen i Norge slik Norge er og det er framtidbonden som skal være med å forme norsk landbruk. Noen ønsker å øke sin produksjon, noen er fornøyd med det som en har.
- Vi trenger mangfold og økt produksjon i Norge. Endringer har skjedd og kommer og til å skje. Om økt matproduksjon har som konsekvens at det blir færre det færre bønder så må det få lov til å skje. Vi trenger og endring i norsk landbruk, inkl endret bruksstruktur. Bønder er selvstendige næringsdrivere som tar selvstendige valg.
- Fokus på mat og hvordan den produseres vil øke framover, og det er viktig at bønder
- Møter mange bønder som har tro på framtiden og ønsker å investere og det må sees i balanse med at det er muligheter til å tjene på sine investeringer.
- Kampen om jordbruksarealet kommer til å være der. Vi kan ikke stoppe utviklingen av infrastrukturen i Norge, selv om dette medfører at grasareal bygges ned.
- Målsetningen er å øke norsk storfekjøttproduksjon med basis i de ressursene vi har i Norge, men å være imot bruk av kraftfôr er kanskje det samme som å være imot økt norsk selvforsyningsgrad.
- Å forby all import er umulig, men Regjeringen vil ivareta de samla norske interessene på en best mulig måte.
- Norsk bønder må passe på at ikke avstanden til forbrukerne blir for stor. Tross alt er det de som bønder er avhengig av. Spill på lag med de.
- Tror ikke på endringer for distriktstilskudd da dette er et viktig virkemiddel for distriktene. Økt produksjon kan gjøres på andre måter, ref. økt produksjon av sau og lam.
- Vær stolt av å være matprodusent. Det er behov for alle av dere. Lykke til.

Styreleder takker statsråden for at han kom til årsmøtet i TYR. Han berømmer statsråden for å være ærlig og oppfordrer til å huske TYR og våre innspill i jordbruksforhandlingene.

Videre i fagdelen

Odd Omland AP- Næringskomiteen

Fornybare ressurser. Verdens matproduksjon avhenger av at naturen er i balanse. Landbruket kan levere flere klimaløsninger som verden trenger. Grønn vekst. Norske ressurser, landbruk over hele landet= økt selvforsyningsgrad.

Synes statsråd Dale var noe diffus, han må ta innover seg at de har vedtatt at man skal redusere utgangen av matjord. Klimaendringer fører til vanskelige betingelser i mange områder av verden. Derfor viktig å sikre matjorda i Norge.

Stadig mer import av mat til Norge. Mener bønder ønsker å produsere mest mulig klimavennlig, men viktig å se verden i helhet og øke matproduksjonen. Beredskap er viktig.

Grønn skattekomisjon vil ha avgift på rødt kjøtt, men det er ikke noen løsning å erstatte norskprodusert kjøtt med importkjøtt. Det skal være lettere å etablere seg i landbruket – arveavgift, endring i jordbruksfradrag etc. Mener regjeringen gjør det enklere for de som skal ut av landbruket og verre for de som skal inn.

Viktig å tette inntektsgapet og økt lønnsomheten i landbruket. I det siste er har det vært dreining mot større bruk, viktig å ta hensyn til de små og.

Fossilfritt landbruk 2030 et lansert prosjekt som sier noe om hva som skal skje mot 2030. Dette mener de er bra. Norsk storfekjøttproduksjon stiller godt i klimaspørsmål hvis det brukes norske ressurser og drives godt. Stort potensiale i det grønne skiftet.

Odd Magne Harstad – NMBU

Produksjon av storfekjøtt på norske ressurser sett i lys av nasjonale og internasjonale klimaspørsmål. Av husdyrproduksjonene i Norge er det balanse på alle produksjoner unntatt storfekjøtt. Utslipp av klimagasser per kg kjøtt er lavere ved produksjon av melk og kjøtt i kombinasjon. Selve mjølkeproduksjonene er effektiv, miljøvennlig og utnytter grovfôrressurser. Det å dekke etterspørselen av mjølk med norsk mjølk bør vi jobbe for. De landene vi importerer storfekjøtt fra, har høyere utslipp per kg kjøtt enn vi har på norsk kjøttproduksjon – derfor mer klimavennlig med norskprodusert kjøtt. Skal vi dekke etterspørselen etter storfekjøtt i Norge så krever det økning av antall ammekyr. Ser vi mjølkeproduksjon og kjøttproduksjon under ett så har mjølkeytelse liten påvirkning på utslipp av klimagasser. Forskere har sett på ulike scenarier, av ytelse og antall mjølkekyr og behov for antall ammekyr. Hvordan vi sjonglerer dette har som sagt liten påvirkning på klimagassutslipp. Tre scenarier: I 2030 behov for 10000 tonn storfekjøtt. Fortsetter vi økt ytelse på 2% ek/ku/år og 2000 nye ammekyr per år så er vi i stand til å produsere 75000 tonn kjøtt i 2030. 8000 ekm/ku/år + 4500 ammekyr/år 104500 tonn i 2030. 6300 ek/ku/år + 2000 ammekyr/år 104000tonn.

Utslipp av klimagasser. Ressursmessig (mest mulig igjen per arealenhet med minst mulig utslipp) er vegetabiliske råvarer, brød, potet etc. Deretter kommer mjølk kylling → svin storfe. Det vi må merke oss er at hvis storfekjøttet produserer på grovfôr som ikke har alternativ anvendelse så er storfekjøtt bærekraftig. Naturgrunnlaget for matproduksjon i Norge gir relativt lite areal som er godt nok til produksjon av korn. Mye grasareal. Å bruke våre beste arealer til å produsere grovfôr er ikke ressursmessig lurt. Det er ingen tvil om at ut ifra avlinger gir Hvete mest avling. Ser man på «matenergi» (hvor mye kroppen vår kan utnytte av produksjonen per daa) så er mathvete mest tjenlig. Produserer vi dyrefôr så må produktet gå gjennom dyret før vi kan spise kjøttet. Å dyrke hvete gir matenergi 5 ganger større enn å produsere fôr til kylling og svin.

Det er ikke riktig å ha Ammekuproduksjon basert på areal som har potensiale til å produsere mathvete. Med økt mjølkeytelse på mjølkeku går det ut 1 mill daa. Hva skal vi bruke disse til? Ligge brakk? Ammekua er med å øke norsk matproduksjon, men det må skje på grasareal.

Trond Ivar Qvale- gårdbruker med grasfed beef produksjon

Hva med fremtiden CNN i 2025 – klima – hva vil vi ikke ha. Viser til rapport av Thomas Cottis – om hva som skjer. Vi må slutte med en del av det vi gjør. Men hva er problemet? For mye karbon der oppe og for lite der nede

Jorda er grunnlaget vårt – det må vi ikke glemme

I fugleperspektiv så ser en at effektivitetskravene motarbeider biologien – en kan lure på om naturen ikke takler teknologien

Industrijordbrukets krav som gir uønska resultat – løsningen karbonets kretsløp, fotosyntesen, glomalinet – karbon basert protein som legger seg rundt planterøtter og kan lagre karbon i opp mot førti år

Hvordan skal vi få til et gunstig samspill? Jo la dyra ete det de er konstruert for (det vil si beite), redusere kapitalkostnader, redusere maskinkostnader.

Hva er beiting – jo et møte mellom dyret og graset – begge må vokse og trives for at dette skal fungere. (graset må vokse for å binde karbon) det betyr at å snaubeite ikke er spesielt lurt.

Vi har lagd en plan og har delt opp gåren i skifter- tatt lærdom av ville dyr og deres beitemønster. De flytter seg og napper med seg litt undervegs. Derfor alle dyra i en flokk – lite beite over kort tid før de flyttes til nytt skifte. Benytter en beiteplan (holisticsystem)

Bondens rammebetingelser er en del av det en må hensyn ta.

Qvales konklusjon: Bønder kan regne – kraftfôr er for billig og kornprisen er for lav.

Mens utsendingene tegnet seg til diskusjon ble følgende hilsen fremmet for årsmøtet

Hilsen til årsmøtet fra Geno sin styreleder Jan Ole Melby

Hilsen til årsmøte fra Per Heringstad fra Nortura

Hilsen til årsmøte fra Sigurd Lars Aspesletten Landbruksdirektoratet

Debatt:

Spørsmål til Harstad spesifikt om at tidligere har han fremstilt ammekua som versting. Hva er det som gjør at det nå er av interesse å ta ut mer av potensialet i melkekua- er ikke kalven av interesse? Og hva med kraftfôr og kjøttpris?

Til alle Hvor skal ammekua være i fremtida – og hva er tanken om de sterke virkemidlene? Og rovviltpolitikk – vil gjerne ha noen betraktninger omkring dette

Jan Ole Melby utfordres til å svare på spørsmålet om melkekua. Han svarer at tidligere styrte politikken mer i forhold til ikke omsettelige kvoter. I dag styrer bonden mer selv, men investeringer og lignende innebærer at en er avhengig av høyets mulig utnyttelse. Avl og rådgivning har også blitt bedre. Robotmelking bidrar også til økt avdrått.

Mye god kunnskap som deles her. Viktig med en helhetlig tankegang. Ja, klimautslippene øker, men matproduksjonen synker. Klarer vi å heve oss over og ikke bare tenke sektorer. Er det flyseter til Hawaii eller mat som er viktigst?

Odd Magne Harstad svarer at han har blitt mer positiv til ammekua – ser en større helhet med økt behov for mat. Hadde vi klart å ta innover oss det forskere sier så ville vi ha handlet annerledes. Hvis den norske befolkning skal få dekket etterspørselen etter storfekjøtt så må vi ha ammekyr, og de kan være mer klimavennlige enn ammekyr i utlandet. Men det må være basert på grovfôr og norske ressurser. Det første jeg ville gjort som politiker var å prioritere matproduksjon. Bytte ut import av korn med norsk korn. Sjølforsyninga på matkorn har de siste åra vært rundt 30%. Den bør økes. Når det gjelder kraftfôr/grovfôr må det stimuleres til grovfôrproduksjon. Konsekvensen av å fortsette det løpet vi er inne i har store konsekvenser vi ikke har vurdert. Det er få som forstår dynamikk og helheten her.

Odd Omland AP svarer at utfordringen i jordbruksoppgjøret hvem skal man prioritere? Vi må gå i dialog for å finne de rette tiltakene. Viktig å komme med innspill til ny landbruksmelding – bruk mulighetene – her legges de lange linjene.

Dag 1 avsluttes med en flott årsmøtemiddag med blant annet flere prisutdelinger og heder av aktive avlsbesetninger

Sak 5 Budsjett og arbeidsprogram for 2016.

v/daglig leder Oddbjørn Flataker

Daglig leder presenterte budsjett som er vedtatt av styret.

Forslag til arbeidsprogram som var trykt i årsmeldingene er_

TYR som avls og interesse organisasjon skal ha fokus på og arbeide målrettet for å styrke norsk storfekjøttproduksjon. Virkemiddelene for å disse målene er:

- Faktabasert avl der vi har som mål å avle fram de beste avlsdyrene med basis i grovfôr.
- Styrke økonomien for den spesialiserte storfekjøttproduksjon gjennom økt fokus på lønnsomhet både gjennom økte budsjettmidler og økte priser i markedet.
- Utvikle og styrke rollen både til raselag og fylkeslag gjennom konstruktiv og målrettet samarbeid der oppgavene er klarlagt og definert.

Hovedmålene og de langsiktige målene ligger fast og er:

AMMEKUA SIN ROLLE I NORSK STORFEKJØTTPRODUKSJON.

Produksjon av kvalitet på norske ressurser.

For 2016 skal vi i tillegg ha sterk fokus på:

ØKT MORDYRTALL I AMMEKUNÆRINGEN.

Delmål:

- **Organisasjon og økonomi.**
  - Ytterligere styrking av TYRs økonomi, finansiert gjennom felleskapsmidler.
  - Bidra til at det blir opprettet faglige arenaer med erfaringsutveksling for våre medlemmer lokalt – gjerne som kjøttfekafer
- **Marked / rammebetingelser.**
  - Jobbe aktivt med bevisstgjøring av ammekua som en viktig bidragsyter for å opprettholde et distriktslandbruk, og som kulturlandskapspleier.
  - Øke forståelsen for at ammekua er en selvstendig næring som må ha egne virkemidler
- **Informasjon / medlemsaktivitet**
  - Utvikle og å ta i bruk ny TYRs nettside i løpet av 1. halvår.
  - Jobbe aktivt for at landbruksutdanningen på alle nivå tar hensyn til og prioriterer utdanning i takt med endringer i storfeholdet i Norge
  - TYRs aktuelle tema-ark knyttet til ammekuproduksjon gis ut i ny utgave i løpet av året
  - Sende ut nyhetsbrev per e-post til alle medlemmer vi har gyldig mailadresse til minst hvert tertial
  - Delta aktivt på arrangementer og messer som er relevant for ammekunæringen.
- **Avlsarbeidet**

- Bidra til at avlsplaner for kjøttfe blir tilgjengelig i Storfekjøttkontrollen.
- Bearbeide relevante resultater fra fenotypetesten på Staur knyttet til grovforopptakskapasitet med mål om at det skal være et av kriteriene som tas hensyn til ved utvelgelse av testkandidater for testomgangen 2017/2018.
- Besøke aktive avlsbesetninger i løpet av året.
- Innføre gruppeindekser som en del av målet mot totalindekser.

Vedtak:

Arbeidsprogrammet for 2016 enstemmig vedtatt.

Budsjettet tas som orientering.

Sak 6 Innkomne forslag

Fra medlemmene Nils- Ole Robøle og Kristin Fysmo har det kommet slike forslag

Sak 1. forenkling av stambokføring

Vi trenger et system for stambokføring der også kjøper kan bestille stambokføring av individer. Det må være et system som fortsatt sikrer at oppdretteren får de godene for en jobben med å registrere og avle individer som er verdt å sambokføre, men at kjøper kan bestille og fullføre prosessen uten å gå gjennom oppdretteren. Oppdretteren må derfor få de ekstra kronene som stambokføringen gjør dyret verdt, gjennom en tredjepart. Dette vil styrke og forenkle avlsarbeidet for hver enkelt rase på sikt.

Sak 2. Storfekjøttkontrollen knyttes opp mot Geno sin fruktbarhetskalender(app)

Geno er i ferd med å utvikle en app med en elektronisk fruktbarhetskalender knyttet opp mot kukontrollen. Dette er et prosjekt som Tyr bør engasjere seg i og får knyttet dette systemet opp mot storfekjøttkontrollen. Dette vil være et godt hjelpemiddel også for oss som driver med kjøttfe. Vi har vært i kontakt med Geno og diskutert saken. De er enig og ville og ta kontakt.

Styret har drøftet forslaget i styremøte 18. februar og gir slik tilbakemelding.

Begge sakene er viktig for våre medlemmer.

Arbeidet med stambokføring er regulert i EØS avtalen, og i forskrift FOR -2011 -08-18-812. Prinsippet med hvem som skal bestille stambok i Norge har vært praktisert ut i fra at det er oppdretter som kan be om stambokføring og er nedfelt i gjeldene regelverk.

Saken knyttet til fruktbarhets kalender jobbes det med administrativt.

Forslag til vedtak i årsmøte fra styret:

Begge saker som er omtalt kommer inn under administrative rutiner og forslått behandlet slik:

Sak 1

Oversendes til Kompetansegruppe avl, som forbereder saken til Avlsrådet i tråd med gjeldende regelverk for TYRs rolle og ansvarsfordeling. Styret får innstilling fra Avlsrådet om eventuelle endringer i gjeldene regelverk for stambokføring for godkjenning.

Sak 2

Behandles administrativt og styret blir orientert om framdrift og resultat.

Vedtak:

Styrets forslag til behandling av innkomne sak 1 og 2 enstemmig vedtatt

Forslag til endring i instruksen for kontrollkomiteen.

Kontrollkomiteens instruks ble sist revidert av årsmøte 19.03.2015. I forbindelse med at vi nå i år har forslag om endring av revisor, er dette ikke nedfelt i kontrollkomiteens instruks. Styret har slik forslag til nytt kulepunkt i gjeldene instruks.

- Kontrollkomiteen skal overfor årsmøte foreslå valg av revisors for kommende år.

Fra utsending Øyvind Utgård kom det slik forslag knyttet til kontrollkomiteens instruks,

Det nedsettes et utvalg som ser på kontrollkomiteens arbeidsbeskrivelse og oppgaver/ fullmakter. Medlem i kontrollkomiteen Elisabeth Haugarne er enig i kommentarer som har kommet. Dagens kontrollkomite mener det utfører oppdraget slik det er nedfelt i gjeldene instruks.

Ordfører ønsket slik behandling.

1. Forslag fra styret om nytt kulepunkt tas som en sak.
2. Forslag om å nedsette et utvalg oversendes styre for videre behandling.

Vedtak:

Nytt kulepunkt om at kontrollkomiteen skal overfor årsmøte foreslå valg av revisor for kommende år enstemmig vedtatt.

Forslag om å nedsette et utvalg oversendes styre til behandling, enstemmig vedtatt.

Dag 2 17.mars 2016 **Orienteringssaker**

Optibeeffprosjektet v/ Bente Åby NMBU

TYR er en av aktørene i Optibeeff prosjektet som har som mål å øke produksjonen fra ammekubesetningen. Prosjektet har en tidsramme på 4 år (2014-2017) og finansiert gjennom forskningsmidler fra FFL/JA (forskningsmidler fra landbruk og matindustri) og KLF, Animalia, Nortura, Geno og TYR. Kostanderamme er 9,4 mill. kr. Andre samarbeidspartnere er Institutt for produksjonsdyrmedisin(PROMED), Nibio (tidligere NILF), Nord Universitet (tidligere HINT), Sveriges Lantbruksuniversitet(SLU) og MTT Agrifood Research(Finland)og Satafood Development Association(Finland)

Målet er:

- Skaffe mer kunnskap om hvordan man kan øke storfekjøttproduksjonen i ammekubesetningene ved:
  - Optimalisering av driftsopplegg
  - Avlsmessig fremgang
- Bedret produsentøkonomi
- Fokus på resultater av praktisk nytte

Hoveddelene er: 1) Veterinærmedisin, helse og reproduksjon 2) Produksjon/management 3) Økonomi 4) Avlsarbeid

Pkt1 omfatter databasestudier fra SFK, der en ser på Kalvevekter og livstidsproduksjon på ku.

Bosetningsstudier:

Studie av utvalgte ammekubesetninger

Utvalg på bakgrunn av:

- Mengde registreringer i SFK (min. 60-70% 200-dagersvekter siste 5 år)
- Besetningsstørrelse (min. 15 mordyr)
- Rase
- Størst mulig variasjon i produksjonsforhold innen hver rase
- Ingen andre drøvtyggerproduksjoner

2500 besetninger med mordyr i 2013, av disse var det 188 som tilfredstilte kravene til registreringer av 200 dagersvekt.

85 aktuelle når de andre kriteriene var tatt hensyn til

Endelig utvalg: 31 besetninger

Besetningene er spredt over hele landet, fordelt på 12 fylker. Hovedtyngden i Oppland, Nordland, Nord-Trøndelag, Hedmark og Akershus (andre fylker: Østfold, Vestfold, Telemark, V-Agder, Rogaland, Sør-Trøndelag, Troms) Det er 9 besetninger fra Angus, Hereford og Charolais, og 2 besetninger fra Simmental og Limousin.

Det er gjennomført en intervju runde med besøk på aktuell gård.

Hensikten er å få fram variasjoner og de beste eksemplene. Nøkkeltall som brukes er Ammekueffektivitet som er antall kg avendt kalve pr mordyr. Oppsummering så langt er: Stor variasjon i total fôrforbruk, antall beitedager, lite bruk av kraftfôr. Mange er gode på innkalvingsalder og kvalvingsintervall.

Planen videre er: Rangere besetninger etter gradient på forstyrke, Bruke SFK data til å regne på mordyreffektivitet for antall kalver per ku og år, kg fødte kalver, antall avvente, livstidsproduksjon og kg avvente kalv pr kg ts.

Vider vil det bli jobbet med det som benevnes som GxE modell med mordyreffektivitet som avhengig variabel, der en ønsker svar på om enkelte raser er bedre egnet under noen produksjonsforhold enn andre. Komme med praktiske anbefalinger om rasevalg ut i fra produksjonsgrunnlag på den enkelte gård.

Presentasjon avlsarbeidet i TYR ved Katrine, Solvei og Kristian

Det orienteres om fenotypetesten så langt i år og arbeidet på Staur, avlsarbeidet når det gjelder indekser – registrering i Storfekjøttkontrollen og framtida for avlsarbeidet slik avlsavdelingen ser dette for seg. Det åpnes for spørsmål og kommentarer.

Nytter det å mase om viktigheten av registreringer og finnes det tilskudd til innkjøp av vekter?

Avlsforsker svarer at antall registreringer øker, men det gjør antall dyr også – derfor øker ikke den prosentvise andelen av dyr som registreres. Noen fylkeslag gir tilskudd til vekter – og dette kan kanskje være et tips til andre. Solveig Bjørnholt som gjester årsmøtet fra Animalia kan opplyse om at i 2015 var det 34 % som registrerte 0 dagers vekt, 19 % på 200 dager og 14 % på 365 dagers vekt.

Dersom ikke andelen registreringer øker, så vil dette få konsekvenser for kjøttfeavlen i Norge. Det jobbes med et prosjekt der en ønsker å benytte 3D kamera for å veie dyr. Men foreløpig er det altså vekt som gjelder

Spørsmål om grovfôrsituasjonen på Staur.

Det er nedsatt en gruppe som jobber med fôring på Staur, en ønsker å redusere kostnader og få bedre kvalitet. Norsk Landbruksrådgivning er inne i dette arbeidet. De

Bra at med forbladder- mer rettferdig sammenlikning av individer når man skal sammenlikne tilvekst.

Det kommende jordbruksoppgjøret

Erling Gresset som er leder i Økonomiutvalget presenterte TYRs kravdokument for årsmøtet.

Kravet er forankret i: Ammekua sin rolle i norsk storfekjøttproduksjon – fra avl til biff – norsk kvalitetsproduksjon med basis i norske ressurser. Økning mordyr

TYR har til det kommende jordbruksoppgjøret gjort slike prioriteringer:

1. Målrettet økning i kvalitetstillegg, der det gis størst økning fra klasse O+ og oppover.
2. Økt beitetilskudd
3. Økt husdyrtilskudd-
4. Økt tilskudd til kjøttfeavl.

Øvrige tiltak er :

5. Investeringsstøtte nybygg for økt mordyrtall – og finansiering livdyr.

6. Driftstilskudd ammeku

7. Satser for tilskudd til avløsning

8. Øvrige tiltak –

8.1 Produksjonstilskudd med basis i Husdyrregistret

8.2 Produksjonskrav og driveplikt av arealet.

8.3 Annet. Få godkjent rasen Tiroler som Amec på melkebruket.

Behandlingen av kravdokumentet har vært slik:

Forslag av tiltak behandlet av Økonomiutvalget som oversendte saken til styret i oktober. Sak på Ledersamlingen 22. oktober. Sendt på høring til rase og fylkeslag 15. desember. Endelig forslag behandles i Økonomiutvalget i januar som ble oversendt styret til vedtak i sak 04-2016.

Spørsmål/kommentarer

- Endringer i distriktstilskuddet- hvem stiller seg bak dette? Er dette TYR sin oppgave? Dette blir feil i mine øyer. Ingen har blitt spurt i Nord Norge. Føler TYR tar seg friheter på vår bekostning.
- Møre og Romsdal har heller ikke fått sjansen til å komme med innspill. En slik endring vil omfatte vårt fylke. Synes en må prøve å legge trykket på punkt 5. I Møre og Romsdal er det stor iver etter å starte med kjøttfe. Innovasjon Norge går tom for midler på grunn av stor pågang av søknader. Kamp om midler. Ammeku blir prioritert. Investeringsstøtte må øremerkes kjøttfeproduksjon.
- Vi må ikke rokke med distriktstilskudd. Forsøk hjemme og regna på dette, 4 kr mer per kg kjøttburde hatt mer. Er litt med hvordan driftsform du har.
- Kommentar til tiltak 1 og ordbruk. Erfaring fra dialogmøte med fylkes Bondelaget hjemme det er viktig å ta signalene – men kan vi kalle det kjøttfylde istedenfor kvalitetstilskudd, da vil kanskje ikke NRF føle i like stor grad at vi nedvurderer kjøttkvaliteten.
- Gjennomsnittsprodusenten har vel ca. 20 dyr – når det da kommer innspill som rokker ved oss – distriktstilskudd og omfordeling.
- Arnstein Røyneberg fra Norges Bondelaget – Tror det er lurt at vi i landbruket forsøker å snakke med en stemme – vi er uroa i forhold til arealsituasjonen, kornpriser og ikke minst i forhold til storfekjøtt. Takker for at jeg ble invitert og for det samarbeidet som er mellom Bondelaget og TYR

Kommentarer fra leder i Økonomiutvalget:

Lite tilbakemeldinger fra fylkes og raselag når kravdokumentet ble sendt ut på høring. Kulepunktet som der er blitt diskusjon om der vi ber om at TYR ønsker at det gjøres en utredning om konsekvenser for en omfordeling av dagens innretning av distriktstilskuddet stod ikke i med i høringsdokumentet. Vi skal ikke ta bort noe tilskudd, men at dette vurderes gjort på en slik måte at de stimulerer til mordyr i distriktene.

Oppsummering av Styreleder Leif Helge Kongshaug

Takker for dagen i går. Foreløpig veldig gode og saklige innspill. TYR har kasta opp noe som er fundamentalt i Norsk Landbrukspolitikk – så at dette engasjerer er forståelig. Intensjonen har vært god – vi ser ikke helt hva slags grep vi skal ta for å få mordyra dit beita er. Min oppfordring er dette er ingen prestisje – alle innspill mottas med takk – men det er ikke snakk om å ta fra noen distriktstilskudd – det er snakk om en omfordeling. Jeg tror at det vil gjøres en konsekvensutredning i og med at dette har så stor betydning. Tar til etterretning at prosessen rundt dette ikke har vært god nok.

Dyrsku'n 150 år v/ Elisabeth Haugarne

Elisabeth Haugarne orienterte om jubileumet, og storfeutstillinga – og i år auksjonen. Mange som ønsket å være med i år og dette er gledelig. Noen begrensninger i forhold til transport. Men dette skal vi få til. For alle som skal ha med dyr må P bevis være Elisabeth i hende innen 080816

Sak 7. Fastsettelse av kontingent for 2017

Nestleder Inger Johanne Bligaard presenterer forslaget til endring i kontingent. Styrets forslag var å øke kontingenten med 150,- kroner fra 2017

Spørsmål/kommentarer

Er det en løsning å øke medlemskontingenten dersom en ønsker flere medlemmer – potensialet er så vidt jeg husker fra komitearbeid for noen år siden størst blant de minste besetningene. Utfordrer styret til å mene noe om dette

Vi i Herefordforeningen hadde blitt størst dersom vi hadde fått med de små – de kjøper ikke semin, men okser og livdyr. Vi må differensiere slik at vi får med de små besetningene – hvor grensa går er ikke så viktig, men for å få med de små besetningene må vi differensiere

Differensiering må på plass – det er ikke riktig at en med 400 dyr betaler det samme som en som har 5 – få med flest mulig medlemmer – del opp etter antall dyr

Konkret spørsmål – skal økningen gå til å styrke fylkeslag – hvorfor legges den ikke på fylkeslagkontingenten. Vi ser hvor vanskelig det er å få med folk pga av høg kontingent. For mange år siden jobbet Angus med å få en differensiert kontingent – hva kan konsekvensen bli av det. Små og store raselag – skal en betale det samme, men ikke nødvendigvis få de samme godene. Dette gir et A og et B lag – det kan vi ikke være med på

Har godt samarbeid med Sverige – hvordan gjør de det med betaling – de betalte kontingent etter antall kalvinger.

Styretsleder Leif Helge Kongshaug:

Styret hadde en grundig diskusjon også om differensiert kontingent. Vi ønsket ikke å legge kontingenten direkte på fylkeslagene – da en vil gi ekstra midler til de fylkeslagene som ber om ekstra midler til konkrete arrangementer etc. Synes det er et poeng å kunne si at vi har lagt på kontingenten. Men hører signalene fra salen.

Det kom i tillegg til styrets forslag slike alternativ:

Norsk Highland Cattle leverer skriftlig forslag om å beholde kontingenten uendret.

Kristian Hovde leverer skriftlig forslag: Dagens sats beholdes på inntil ti kyr – pluss 300 kroner pr 20 kyr skriftlig forslag pluss ytterligere 300 for 40 dyr osv. – votering 15 stemmer

Ordfører: Kan valgkomiteen benyttes som tellekorps? Kan de telle på denne voteringen **Vedtatt**

Votering

Norsk Highland Cattlesforenings forslag – 15 stemmer for 32 mot

Kristian Hovdes forslag – 15 stemmer for 32 mot

Styrets forslag 25 stemmer for 22 mot

Vedtak: Medlemskontingent for TYR sentralt økes med kr 150, eks mva. Økningen legges på serviceavgiften. Medlemskontingent til region og fylkeslag uendret.

Årsmøtesak 9-10-11-12-13-14-15-16-valg av tillitsvalgte og godtgjørelse.

Valg

Leder i valgkomiteen Torleif Susort presenterer valgkomiteens innstilling

Spørsmål/kommentarer

Valgkomiteen har funnet frem til et bra styre, men når en ser på dem – så gjenspeiler det ikke organisasjonen. Det er Limousin og Charoalis som dominerer – alle her har mer enn femti dyr. De små er ikke representert. Vi som ikke har fulgt opp valgkomiteen. Vi ønsker å flytte Merete Mørk opp som første vara og første vara (Erling Gresseth) ned til andre vara

Ikke godt å være komite uten innspill, men dersom en ser på geografien så er de som er foreslått svært nær – det står også i instruksene. Ville også hatt mer spredning på rasene

Synes det er svært sent å komme med slike innspill nå – det var trossalt ingen som kom med innspill til komiteen. Ta med innspillene og kom med de neste år

Synes det er litt lite ok å komme med slike benkeforslag lite respekt for valgkomiteen.

Synes Merete Mørk skal stå som nr to da valgkomiteen har valgt det – de har gjort en svært grundig jobb.

Erling Gresseth er kunnskapsrik og har erfaring i organisasjonen og bør stå som nr 1

Forslagsstillerne bør gi sine forslag som innspill til valgkomiteen neste år og støtte årets forslag

Leder i valgkomiteen: de som har størst dyreantall er ofte de mest interesserte. Vi har tatt enormt mange telefoner – engasjementet er størst hos de som har mange dyr (som oftest)

Ikke vent på en mail fra valgkomiteen – ta kontakt når som helst, med alle mulige innspill

Valg av styreleder for 1. år

Nåværende: Leif Helge Kongshaug

Foreslått: Leif Helge Kongshaug

47 stemmer for Leif helge Kongshaug – 0 blanke

Valg av styremedlemmer (2 år) og varamedlemmer (1 år)

Styremedlem 1

Nåværende: Magnus Johnsen

Foreslått: Magnus Johnsen

46 stemmer for 1 blank stemme

Styremedlem 2

Nåværende: Vermund Lyngstad

Foreslått: Torill Helgerud

46 stemmer for 1 blank stemme

Styremedlem 3

Nåværende: Per Øivind Sola

Foreslått: Per Øivind Sola

46 stemmer for og 1 blank

Ikke på valg i styret: Inger Johanne Bligaard og John Skogmo

Varemedlem 1

Nåværende: Torill Helgerud

Foreslått: Erling Gresseth 22 stemmer

Benkeforslag fra Øyvind Utgården: Merete Skarland Mørk 24 stemmer

1 blank

Varemedlem 2

Nåværende: Torgrim Syrtveit

Foreslått: Merete Skarland Mørk

Forslag fra Øyvind Utgården: Erling Gresset - akklamasjon

Varemedlem 3

Nåværende: Erling Gresseth

Foreslått: Olav Brakestad

Akklamasjon

Varemedlem 4

Nåværende: Olav Brakestad

Foreslått: Birger B. Bull

Akklamasjon

Valg av styrets nestleder for 1 år

Nåværende: Inger Johanne Bligaard

Foreslått: Inger Johanne Bligaard

47 stemmer for – 0 blanke

Valg av ordfører og varaordfører

Ordfører: Nåværende: Halstein Flesland

Foreslått: Vermund Lyngstad

44 stemmer for – 2 blanke – 1 forkastet

Varaordfører: Nåværende: Jan Håvard Refsethås

Foreslått: Jan Håvard Refsethås

Valgt ved akklamasjon

Valg av leder og nestleder i valgkomitéen for et år

Valg av medlem til kontrollkomitéen

Medlem Nåværende: Ole Jacob Berget
Foreslått: Asmund Wandsvik

Valgt ved akklamasjon

Leder kontrollkomiteen Nåværende: Jon Søli
Foreslått: Jon Søli

Valgt ved akklamasjon

1.vara (1år) Nåværende: Bjarte Nes
Foreslått: Bjarte Nes

Valgt ved akklamasjon

2.vara (1 år) Nåværende: Arne Jan Midtigård
Foreslått: Arne Jan Midtigård

Valgt ved akklamasjon

Valg av medlemmer i valgkomiteen

Medlem 1, Region Øst Nåværende: Ståle Westby
Foreslått: Linda Engebretsen

Valgt ved akklamasjon

Medlem 2, Region Vest Nåværende: Torleif Susort
Foreslått: Torleif Susort

Valgt ved akklamasjon

Medlem 3, Region Sør Nåværende: Onar Lima
Foreslått: Onar Lima

Valgt ved akklamasjon

Medlem 4, Region Midt Ole Jonny Olden (Ikke på valg)

Medlem 5, Region Nord Tore Kyllingmo (Ikke på valg)

Leder av valgkomiteen Torleif Susort

Valgt ved akklamasjon

Valg av revisor for 2016

Daglig leder orienterer om bakgrunnen for valg av revisor. Samme revisor som Norsvin og Geno. Forslag på at vi skifter revisor fra dagens Sandberg Revisjon til PWC.

Vedtak: Enstemmig

Fastsettelse av godtgjørelse / honorarer til tillitsvalgte etter innstilling fra valgkomiteen

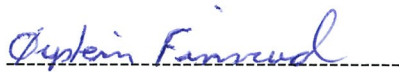
Styret forlater årsmøtet under fastsettingen.

Flesland orienterer om godtgjørelse/honorar bestemt for 2015.

Valgkomiteens innstilling av fastsettelse av godtgjørelse/honorar – ingen endring

Vedtak: Valgkomiteens forslag enstemmig vedtatt.

Styreleder takket for tilliten og et svært godt gjennomført årsmøte. Styret vil sammen med administrasjonen jobbe målrettet for å oppnå mål for den spesialiserte storfekjøttproduksjonen.

Handwritten signature of Øystein Finsrud in blue ink, positioned above a dashed horizontal line.

Øystein Finsrud

Handwritten signature of Merethe S. Mørk in blue ink, positioned above a dashed horizontal line.

Merethe Skarland Mørk